Souria
Armenian
TEL. 13990
ALEP-SYRIE

ՍՈՒՐԻԱ
ՕՐԱԹԵՐԹ

سورية
جريدة يومية سياسية حرة
صاحب الامتياز ورئيس التحرير المسؤول
وانس يازجيان
حلب ص.ب ٨١٤ هاتف ١٣٩٩٠

ԺԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 149 (3337) | ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, 10 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1956 | ՀԱՆ ԹԻՒ 13990 | ԳԻՆ 10 Ս. Դ.

ՊԱՆՏՈՆԿԻ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ ՄԷՋ
ՊԻՏԻ ԳՈՒՄԱՐՈՒԻ ԿԸՍԷ ՊԻԹԱՐ

10 ՖԷՏԱՑԻՆԵՐ ԵՐԴՈՒՄ ԸՐԻՆ ՆՈՒՐԻ ԱԼԻՏԸ ՍՊԱՆՆԵԼ ԱՄԷՆ ԳՆՈՎ

Տալես Փարիզ մեկնեցաւ մասնակցելու Ատլանտեան Ռիսքի ժողովներուն - Մ. Նահանգները փորձեց առաջին հրթիռ ռումբը

ՍՈՎԵՏ ՄԻՈՒԹԻՆԸ ԻՐ ՈՒԺԵՐԸ ԿԸ ՉՕՐԱՑՆԷ
Սեւ Ծովու շրջաններուն վրայ

Իսթանպուլ.— Վարչապետ Հասան Լուտֆիի Սովետ Միութիւնը ոչնչա՝ էր իր ոյժերը զորացնել Սև Ծովու շրջաններուն մէջ, ինչպէս մեծ թիւով զինուորներ ու մեծ քանակութեամբ ռազմամթերք իջեցուցած է Վառնայի նաւահանգիստը։

Նոյն լուրերը կ'ուսուցնեն թէ Սովետ Միութիւնը Պուլկարիոյ ժողովուրդին իմացուցած է թէ սովետական ոյժերը Պուլկարիա կու գան գիմակայելու Հարաւ Թուրքիոյ կողմէ զինուորական մեծ կեդրոնացումները Սովետ Միութեան սահմաններուն վրայ։

Իսթանպուլ.— Այս տարուան 8 ամիսներուն ընթացքին սովետական 504 շրջանաւեր անցած են Տարտանէլի նեղուցէն այսինքն աւելի շատ քան 1955ի ամբողջ տեւողութեան անցած սովետ շրջանաւերը։

Թէև սովետ շրջանաւերուն մեծ մասը քարիւղատար են սակայն Մօնթրէոյի հաւանայնութեան հիման վրայ հեղուցէն Թրանզիթ անցնող նաւերը խուզարկութեան չենթարկուիր։

10 կամաւորներ Նուրի Սաիտը ՍՊԱՆՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Պաղեստ.— Հակառակ Նուրի Սաիտի կոռուպցիոն խժդժութիւններուն Իրաքի ազգաբնակիչ ժողովուրդը կը շարունակէ իր ըղձքի ցոյցերը նիստերիտիզմի դէմ ու կը պահանջէ Իրաքի քաղաքացի Պաղեստի կօրծանարար Ալխանէն։

Իսկ Նուրի Սաիտ Իրաքի ժողովուրդին ու երիտասարդութիւնը կ'ուշադրէլ բանտերն ու արգելարանները հայրենասէրներով լեցնելէ ետք հրահանգեց փակել Իրաքի բոլոր վարժարանները ու բոլանդակ ուսանողութիւնը զրկեց կրթական օգնութենէն անորոշ ժամանակով։

Պաղեստ.— Կառավարութիւնը հսկողութիւնը կ'ենթադրէ Նուրի Սաիտի բնակարանին վրայ վանելով ժողովուրդի օրէ օր աճող ու զարգացող զայրոյթին հայրենադաւ վարչապետին դէմ։

Ընդէն Նուրի Սաիտ օրերէ ի վեր տունէն դուրս ելած չունի և նախաբարար ժողովուրդը իր բնակարանին մէջ կը կատարուին։

Պաղեստ.— Արաբ քաղաքական շրջանակներու ստացած լուրերուն հաւանայնի Իրաքի բանակի զօրագունդներու ու զօրագունդերու հրամանատարները երկար խորհրդակցութիւն մը ունեցան Նուրի Սաիտի կողմէ տրուած հրահանգի մը շուրջ ուր իրենց կը պահանջէ պատրաստ ըլլալ օրեկ յարմար առիթով մը Մուրիոյ վրայ յարձակելու։

Հրամանատարները մերժեցին այն հրահանգները ենթարկուիլ և իրենց որոշումը գրաւոր կերպով ներկայացուցին սպայակոյտի պետ զօրավար Ռէֆիք Բէֆիքի որ իր կարգին զայն տեղեկագրեց վարչապետ Նուրի Սաիտի։

Ռանակալը շատ զայրացաւ այս քաղաքական ըմբոստութեան դէմ և հրահանգեց տեղափոխութիւններ կատարել հրամանատարներուն միջև սակայն այդ հրահանգը մնաց թուղթի վրայ միայն որովհետև զօրագունդ չկայ նման հրահանգներ։

Լիմանս.— Նիկիֆի իւլիմները առջի օր Լուբիական պարամանութիւն յայտարարեցին դաւաճան Նուրի Սաիտը սպաննելը։

Այս յայտարարութենէն ետք 10 կամաւորներ վճռեցին այդ նուիրական պարամանութիւնը կատարել և կրօրպետներու ներկայութեան երդում կատարեցին դաւաճանը սպաննել։

Իրանո - թուրք հրամանատարութիւն

Անգարա.— Հաւանայնութիւն գոյացաւ Թուրքիոյ և Իրաքի միջև երկու երկիրներու բանակներուն հաւար միացեալ հրամանատարութիւն մը սահմանելու հարցին շուրջ։

Ըստ այս հաւանայնութեան միացեալ հրամանատարութիւնը Թուրք բարձրաստիճան սպայի մը պիտի տրուի։

Մինչ կողմէ տակաւին չէ ճշդուած թիւը թուրք մասնագէտ սպաներուն որոնք Իրաք պիտի զրկուին իրաքեան բանակը մարզելու հաւար Նուրի Սաիտի պահանջքին վրայ...։

Դամասկոս

ԴԱՄԱՍԿՈՍ.— Առաջին նախարար Սալահ Պիքար յայտարարեց թէ կառավարութիւնը բանակցութիւններ կը վարէ Պանտոնկի անդամ երկիրներուն հետ եկուրդ հաւաղումարը Դամասկոսի մէջ կայացնելու հաւար։

ԴԱՄԱՍԿՈՍ.— Սուրիոյ Մեծ Մի.ֆրին ժողովրդային Զինուոյտն պիտի երթայ այցելութեան հաւար

ՊԷՅՐՈՒԹ.— Լիբանանի արտաքին նախարարը յայտարարեց թէ Պէյրութի սովետ դեսպանին հաղորդած է թէ Լիբանան նախնդիր է իր կապերը աւելի հուս ամրապնդելու Սովետ Միութեան հետ։

ԱՄԵՐԻԿ. ՀՐԹԻՌ ՌՈՒՄԲԸ

ՈՒ.ՇԻՆԳԹԸՆ — Միացեալ Նահանգներու գիտնականները երէկ առաջին անգամ ըլլալով փորձեցին ամերիկեան հրթիռ ռումբը։

Ռումբը 125 մղոն բարձրացած է ու ժամական 4000 մղոն արագութեամբ ալացած է, բայց 180 մղոն ճամբայ կրնէլ ետք, Ատլանտեանի ջուրերուն մէջ ինկած է։

ՏԱԼԵՍ ՓԱՐԻԶ ՄԵԿՆԱԾ

ՈՒ.ՇԻՆԳԹԸՆ.— Արտաքին նախարար Ֆոսթըր Տալես օրի ճամբով Փարիզ մեկնեցաւ ներկայ ըլլալու «Ատլանտեան Ռիսքի ժողովին, որուն պիտի մասնակցին նաև ամերիկի պատերազմական և Եկամտակէն նախարարները։

Ինչպէս ծանօթ է վերջերս անհամաձայնութիւն ծագած է Ռիսքի անդամ երկիրի հարուն միջև, Ուիսքի օգնութիւններու հարցին շուրջ։

ՍՈՎԵՏ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ ԱԽՈՅՏԵԱՆ Մելպուրնի ոլիմպիականին

ՓԱՐԻԶ. Սովետ խումբը երէկ տիրացաւ 37դ սակիս մեդալին Օի դէմ 4 կէտով պարտութեան մատնելէ ետք Եուկոսլաւիոյ ֆութպոլի խումբը։

Նոյպէս Սովետ Միութիւնը 722 կէտ շահեցաւ, այնինքն 129 կէտ աւելի Մ. Նահանգներէն։

Մարդական շրջանակներ կը յայտարարեն թէ Մ. Նահանգները առնուազն 20 տարուան հաւար կորնցուց ոլիմպիականներու առաջնութիւնը։

Մէկ միլիառ տոլար Անգլիոյ

ԼՈՒՍԻՆԳԹՈՆ.— «Լուսնայթ Փրեսս» գործակալութեան հաւանայն Ամերիկ. կառավարութիւնը ներքին փոխառութիւն մը պիտի հաստատէ յաջորդիկ շաբաթուան ընթացքին։

Փոխառութիւնը մէկ միլիառ տոլարի պիտի հասնի որուն մեծ մասը Ընդհանուր յանգամի դարձնելու հաւար անտեսական այն անհրաժեշտ տարեկան որուն ենթարկուեցաւ Անգլիա Եղիպտոսի վրայ կատարուած անկէ-Ֆրանսական յարձակումին հետևանքով։

Ն. Վ. հանրապետութեան նախագահ ՇԻՒԿՐԻ ՔՈՒԷՔԼԻԻ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՃԱՌԸ

ՍԱՏՔԻՍ — ՓԻԼՕ ՇՐԱԳԻՐ ՆԵՐՈՒ ՎԵՐԱՐԹԱՐԹՈՒՄԸ

Աբրեալ հայրենակիցներ

Թէև զիանք սակայն կ'ուզենք որ աւելի ևս ծանօթանաք այն գրգռապատճառներուն զոր մղեց Եղիպտոսի և Սուրիոյ

(Շար. Բ էջ)

Տեղական լուրեր

Լիբանանի վարչապետին յայտարարութիւնը

ԴԱՄԱՍԿՈՍ.— Լիբանանի վարչապետ Սէմի Սոլհ յայտարարեց թէ մեծ հետաքրքրութեամբ իմացանք Ն. Վ. Քուէյթլիի պատմական ճառը։ Այս առթիւ կը փափաքիմ մատնանշել այն եղբայրական զգացումը զոր ցոյց տուաւ նախագահ Քուէյթլի Լիբանանի, ու անոր ժողովուրդին հանդէպ։

Արդ կ'ուզենք վստահեցնել մեր սուրիական եղբայրներուն թէ նոյն անկեղծ զգացումները կը տածենք իրենց հանդէպ, ու նախանձախնդիր ենք երկու երկիրներու եղբայրական կապերու ամրապնդման ու հարատեւման համար։

Երկու երկիրներու զրացիութիւնը և միացեալ շահերը մեր երկու երկիրները իրար կը կապեն ու անոնք միասնաբար պիտի յաղթանակեն բոլոր դժուարութիւններուն։

Նեղութիւնները այս երկու երկիրները աւելի ևս իրարու կը կապէ որովհետև կոդ կոդի պիտի շարունակեն իրենց պայքարը մինչև որ ազգային նպատակները իրականանան։

Ալիքի յայտարարութիւնը

ԴԱՄԱՍԿՈՍ.— Ընկեր վարական կուսակցութեան քարտուղար Մեշել Ալիքը յայտարարեց թէ արաբ ժողովուրդը յեղափոխութեան ու յեղաշրջումի շրջաններ կը բերէ, և աշխարհի միլիոնաւոր ժողովուրդները սկսան ըմբռնել արաբ ժողովուրդի արդար ու իրաւացի պահանջները։

Սակայն արաբները կը զարմանան Միացեալ Նահանգներու վերջին հակառակորդ քաղաքականութեան ի տես, երբ մէկ կողմէ համաձայն պատուեցաւ նախայարձակ բանակներու քաշուելուն միւս կողմէ կը քաջալերէ Պաղեստի Ուխտը որ պարզուեցաւ թէ ան իմպերիալիստական ծրագիր մըն է որ կը վտանգէ արաբական շահերուն։

Իսկ ինչ կը վերաբերի սովետ ազդեցութեան հեռացումին արաբական երկիրներէն, որու համաձայն որպէս թէ կը վախնայ Միացեալ Նահանգները, այդ ազդեցութիւնը կը հեռանայ իմպերիալիզմի հեռացումով, երբ արաբ ժողովուրդ իրենց կատարեալ ազատութեան ու միութեան կը տիրանան։

ԱՌԱՏ ԱՆՁՐԵՒՆԵՐ

ԴԱՄԱՍԿՈՍ.— Անցեալ օր 20 ժամ անընդհատ անձրեւեց Դամասկոսի և շրջաններուն մէջ։

Հալէպէն ստացուած լուրերու համաձայն, հոն ևս բռնադակ երկրին մէջ բարեբեր անձրևներ կը շարունակուին տեղալ։

ՎՇՏԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Մեր վշտով իմացանք մահուան լուրը Հալէպի ազգայիններէն Տիրաք ԱՐԱՄ ԹՈՐՈՍԵԱՆի որ տեղի ունեցած է Ուրբաթ օր։

Այս տխուր առթիւ «ՍՈՒՐԻԱ»ի խմբագրութիւնը իր վշտակցութիւնը կը յայտնէ Տիրաք Դառնիկ Թորոսեաններ, Ցարութիւն Թասլարեանին և հանգուցեալին ընտանեկան պարագաներուն։

Նախագահ Քուէյթիի ճառը

(Շար. և է. էջ)

վրայ յարձակելու բաժանելու համար հոլանդը հելոյէն, զանոնք հեռացնելու միացեալ պետութիւն, այս հոլիներուն վրայ ամենը տապալելու, քանի որ այս վերջինը յանապատն կ'ընդգծեմայ անոնց ծրագիրներուն։

Ը. դէպ ապրանքներ գալու պատճառելն տալ պատերազմի վերածուելու այն տանն միայն երբ իսլերիալիզմը վերջնական կերպով յաստատացնու իր նպատակներուն հասնելէ և նկատոր որ Սուէզի ջրանցքի ազգայնացումը ահա մը էր Եգիպտոսը և Սուրիան միասնաբար հարուածելու միա կողմէ աշխարհի բոլոր պետութիւնները մեր դէմ հանելու։ Սուէզի ջրանցքէն օգտուելու պատրաստ, ու այսպէսով կը յայտնէն որ այդպէս Ներքին և արտաքին ճակատներու վրայ կոռուսի մասնակցելի ու այդ կորստեան յաղթութիւնը արտաքսան աշխարհի ընդդիմութեան փլուզումը և դեպքերը ի Նպաստ իսլերիալիստներուն վերջանային ինչպէս որ ծրագրած էին։

Եղբայրներ և զաւակներ,

Ամփոփ կերպով ձեզի յայտնելէ ետք իսլերիալիստներուն այդ պատերազմիները հիմա ձեզի մանրամասնօրէն նկարագրեմ մը յաստատ ու ճշգրտական կերպով Եգիպտոսի հարցին առնչութեամբ։

Կրնամ ձեզ վստահեցնել թէ մենք շատ լաւ գիտէինք ու տեղեակ էինք այն յիսոնի նպատակին որուն կը ձգտէր երրորդ յարձակումը Եգիպտոսի վրայ։

Մենք հաստատ կերպով գիտէինք թէ Սոյքս—Փէքօ դաշնի դաշնագիրը Իսրայէլի և Ընդլիոյ միջև ու որ կնքուեցաւ առաջին աշնանահարաթին 1914—1918ին անգամ մը ևս յարուցիչ եղաւ 1956ին Մոլէ—Իրան անուններով, և այդ դաշնագիրն հետ նաև ծրագրեալ առաջ Պոլշիւրի խոստումներն ու միջազգային սխալիսի ցանկութիւններու։

Բայցէս ուրեմն անկէ—Ֆրանքօ—իսրայէլեան յարձակումը Եգիպտոսի վրայ երկու նպատակ ունէր մէկը ուղղակի Սուէզի ջրանցքին շուրջ կամ երկրորդ նպատակը Հոլանդան ու Սուրբոյ ծովերքներու ու այդ դաշնակիցները ազդեցութեան գօտիները իրարու միջև պլոք բաժնէին առնուազն հայիւր տարուան համար։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԱՆԿԱԽՈՒԹԻՒՆԸ

Երկրամասնագիր երկու բարեկամները Ընդլիա և Ֆրանսա կատարեալ համոզում գոյացուցած էին թէ 1946ին Սուրիոյ անկախութիւնը ա աբական աշխարհին մէջ ազատագրական շարժումին ծնունդ տուաւ, և սուրիայի ժողովուրդը այն լաւան է որ կրնայ գործել իսլերիալիզմի լուծ, հետևաբար պէտք էր այդ կրակը մարել արաբներէ ա ռաջ ու հարուածել Եգիպտոսի յեղափոխութիւնն ու Սուրիոյ անկախութիւնը իսկ սնոնիստ իշխ կ'ուզէր կ'ըլլէր աւարին մնացորդները որ սովաղար կը հետևէր արկամանդիներուն քայլերուն։

Ա. այդ սիրելի եղբայրներ, կ'ըմբռնէք թէ ինչու համար Սուրիա Եգիպտոսի կողքին կեցաւ, կռիւ ու պատրաստ վիճակի մէջ։

Հետևաբար որևէ քարոզչութիւն կամ սարսափի քարոզչութիւն չի կրնար բան մը փոխել արաբական այս ճշմարտութիւնն, որովհետև արաբական ազատագրական գիտակցութեան վրայ հիմնուած է այդ ճշմարտութիւնը։

Եղբայրներ ու զաւակներ,

Մենք և սիրելի Յորդանան մէկ ճակատ կազմեցինք այդպէսով սուրիական բանակը Յորդանանի տակ Արաբական Լեգէոնն ալ Սուրիոյ պաշտպանը եղաւ։

Իսկ Սուրիոյ Եգիպտոսի և Միւսուսական Արաբիոյ նիւթական օգնութիւնը Յորդանանի քաջարի ժողովուրդին ու անոր յանդուգն վճռականին անհրաժեշտութիւն մը չէ՞ մնիթ ուր դէմ առ դէմ կեցած է սնոնիստ իսլին առաջ օրուն շուրջերները կը վազեն հարերդ Յորդանանի ու սիրելի Պալեստինի վրայ ուր Թը քաջարի Յորդանանը դէմ առ դէմ կեցած է նաև այդ հրէշներուն ու ժամը կը հարկ ազատագրելու կաշնակցող դաշնակիցներէն ու վանգաւոր ուխտերէն (Հարափհարութիւններ)։

Իսկապէս սարսափալի էր որ Միւսուսական Արաբիա արաբական ընդդիմութեան որոնիներն մին էր Եգիպտոսի և Սուրիոյ դէմ կատարուած հրապարակային ու ծածուկ յարձակումներուն։

Միւսուսական Արաբիոյ վճռական ու ժողովուրդը շատ բնական է որ չեն ընդունիր որ արաբները իսլերիալիստներու ոտքի կոխան ըլլան և իսլամները ուխտերու ու գաղնայրերու կարաւաններուն մէջ թնդանի որոնվեհան իսլամութիւնը դէմ է խաղակոնութան գաւազութեան, դաւաճանութեան և կեղծաւորութեան (ուռան ծափահարութիւններ)։

ՈՂՋՈՅՆ ԻՐԱՒՊ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ

Եղբայրներ,

Ը. ս ուրիթն օգտուելով կ'ուզեմ գնահատանքի խօսք ըսել այն ազգային գիտակցութեան որ ոչնած է ճառաքայթել իրաքի եղբայր ժողովուրդին մոտ (երկարատև ծափահարութիւններ)։ մանաւանդ որ այդ ժողովուրդը անշուշտ խանգաւառութեամբ իր զգացումները յայտնեց Եգիպտոսի կողքին ու իր ցասումն ու զայրոյթը ցոյց տուաւ իսլերիալիզմի վայրագութեան դէմ ինչպէս նաև իսլ վիշտը յայտնեց պայքարի պատոյ գաշտին հեռու պահուած բլլալուն համար ուր իր սրբազան եղբայրները կը պայքարին և ինք անոնց կողքին առաջին տելը պէտք էր գրաւէր։---

Իսկապէս լաւ ճանչցած ենք Իրաքի քաջարի ժողովուրդը որ միշտ պայքարած է իսլերիալիզմի ի գաղութարարութեան ու չարիքին դէմ և Աստուծմէ կը խնդրենք որ օգնութեան հասնի Իրաքի մը եղբայրներուն օրվերը ա կարճ շատ կարճ ժամանակ մէջ։ Ցն ընթացքին ձորբաղատած է իրերիալիստական ուխտի ձնչումներուն դէմ պարտադրելու ինքն ու ղիրք մեկուսացուցին ու հեռացուցին իր արաբ եղբայրներն սոյայ։ ալան ու յաղթական իրաքի հետ մեր հանդիպումը [illegible] (Ծափահարութիւններ) ու ան մեր հետ պիտի ընթանայ այն հեռ պայքարին մէջ որ սկսած ենք մեր մեծ քայլ եզեկալ-ուսը հետ իրաքանցեցնու համար արաբական իսկական փութիւնը։ (Երկարատև ծափահարութիւններ)։

(Շար. 2)

ՆՈՐ ՄԱՍԱԹԻԱ

գրեց Հ. ՓԻԼԻՊՈՍԵԱՆ

Շուտով կը լրանայ երեսուն տարի այն ամենամեծանալի օրուան երբ Սովետական Հայաստանի կառավարութիւնը սիրով ընդառաջեց ամերիկաբնակ մասնաճիւղերի ակրարաբաց ընկերութեան ներկայացուցիչներուն ցանկութեանը եւ Նոր Մասիաթիա ապահի հիմնադրման համար տեսակ եց Երեւանին մօտիկ գեղեցիկ մի բնդարձակ տարածութիւն։

1927 թուականին այդ տարածութեան վրայ սկսուեց Նոր Մասիաթիա հիմնադրումը։ Ինչպէս ակրարաբաց ընկերութեանն, այնպէս էլ Հայաստանի կառավարութեան օգնութեամբ այնտեղ կառուցեցին տասը բնակելի տներ

Այն ժամանակ, ինչ կ, այդ տարածութիւնը անջրդի էր եւ անմշակ։ Սակայն սովետական մարդու տենչասար ձեռքը տարեցտարի տուեց խոպան գաւառին։ Նարակառոյց ջրանցքով հոսող Հրազդանի ջրերը ծաղկման ու բարգաւաճման հեռանկարներ բացեցին Նոր Մասիաթիայի առաջ։ Թեւ տարիների ընթացքում եկան ու այնտեղ բնակութիւն հաստատցին նոր-նոր աւանդական հայեր բաց եւ այնպէս Նոր Մասիաթիայի հիմնական ծաղկումն սկսուեց երկրագործական պատերազմի յետոյ, երբ ասիաբնակ տարբեր ազգերուում սփռուած հայերի մի մասը հնարաւորութիւն ստացաւ վերադառնալու իր մայր—հայրենիքը Սովետական Հայաստան։ Նորեկ հայերի մի զգալի մասին բնակարաններ կառուցելու համար հոգամասեր յատկացուեցին Նոր Մասիաթիայում։ Նոր-նոր գիւղ իւրամանչուրին Սովետական Հայաստանի կառավարութիւնը բաց թողեց մինչեւ երեսուն հազար ռուբլու հասնող երեւասեր վարկ որ տնորեն տնորեն սպառեցնելու համար հոգամասեր յանձնարար